

**UCHWAŁA NR XXVII/265/2017
RADY POWIATU MALBORSKIEGO**

z dnia 27 grudnia 2017 r.

**w sprawie przyjęcia raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Malborskiego na
lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2020 za lata 2015-2016**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. 2017 poz. 1868) oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 519 z późn. zm.), Rada Powiatu Malborskiego uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Malborskiego na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2020 za lata 2015-2016 - stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu Malborskiego

Bogdan Kulakowski

Załącznik do uchwały Nr XXVII/265/2017

Rady Powiatu Malborskiego

z dnia 27 grudnia 2017 r.

Starostwo Powiatowe w Malborku

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Malborskiego na lata 2015 - 2018 z perspektywą na lata 2019 - 2020 za lata 2015 - 2016

Malbork, listopad 2017 r.

Wydział Środowiska i Rolnictwa

1. Cel przygotowania raportu.

Niniejszy dokument został sporządzony w celu weryfikacji postępów z realizacji zadań wytyczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Malborskiego na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2020”, który został przyjęty Uchwałą nr IV/32/2015 Rady Powiatu Malborskiego z dnia 25 lutego 2015 r.

W ocenie postępu wdrażania Programu Ochrony Środowiska oraz jego faktycznego wpływu na środowisko pomocna jest analiza i monitorowanie założonych efektów ekologicznych. Dokonuje się tego przy pomocy wskaźników (mierników) stanu środowiska i zmian presji na środowisko.

2. Podstawa prawna sporządzenia raportu oraz okres, jaki obejmuje.

Podstawę prawną sporządzenia Raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska stanowi art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 519 z późn. zm.).

W oparciu o ten artykuł organ wykonawczy powiatu sporządza co dwa lata raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska. Raport jest następnie przedstawiany radzie powiatu. Po przedstawieniu dokumentu radzie powiatu raport powinien zostać przekazany przez organ wykonawczy powiatu organowi wykonawczemu województwa.

Ostatni raport dla powiatu malborskiego został wykonany za lata 2013-2014. Rada Powiatu Malborskiego przyjęła go Uchwałą Nr VIII/72/2015 z dnia 29 października 2015 r. w sprawie przyjęcia raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Malborskiego do roku 2011 z perspektywą na lata 2012-2015 za lata 2013-2014.

Niniejszy raport obejmuje lata 2015-2016.

3. Sposób zbierania informacji oraz ich źródła.

Dane podstawowe do sporządzenia raportu z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Malborskiego na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2020” stanowią informacje uzyskane ze wszystkich gmin powiatu malborskiego, przedsiębiorstw, innych instytucji, raportów o stanie środowiska w województwie pomorskim w 2015 r. oraz dane z Głównego Urzędu Statystycznego.

4. Realizacja zadań wskazanych w harmonogramie realizacyjnym.

4.1. OCHRONA WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

Cel ekologiczny

- długookresowy:

poprawa jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości i ilości wód podziemnych

- krótkookresowy:

przeciwdziałanie zanieczyszczeniom wód powierzchniowych i podziemnych ze źródeł komunalnych i rolnictwa oraz rozwój i modernizacja infrastruktury techniczno - inżynierskiej w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków

2015 rok:

- Gmina Stare Pole - modernizacja sieci kanalizacyjnej w ramach poprawy gospodarki ściekowej - wykonanie przyłącza do sieci kanalizacyjnej - poniesione koszty: 1 396,89 zł;
- Gmina Stare Pole - przejęcie od prywatnego inwestora części sieci kanalizacyjnej o długości 89,6 m - poniesione koszty: 5 000,00 zł;
- Gmina Stare Pole - zakup pompy do oczyszczalni ścieków za kwotę 12 150,43 zł;
- Gmina Nowy Staw - budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjno - tłocznej na odcinku Tralewo - Nowy Staw - w ramach zadania wybudowano 2 706,5 m nowej sieci kanalizacyjnej - poniesione koszty: 436 114,60 zł;
- Gmina Nowy Staw - wykonanie sieci tłocznej kanalizacji sanitarnej w Nowym Stawie - w ramach zadania wybudowano 305 m nowej sieci kanalizacyjnej - poniesione koszty: 178 588,79 zł;

- Gmina Lichnowy - modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej na odcinku 40 m w miejscowości Lisewo Malborskie - poniesione koszty: 16 624,00 zł;
- Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Miłoradzu - rozbudowa istniejącej oczyszczalni ścieków w Miłoradzu - poniesione koszty: 4 158 416,31 zł;
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Malborku Sp. z o.o. - budowa nowej sieci kanalizacji sanitarnej przy ul. Chodkiewicza, ul. Chrobrego o łącznej długości 6 400 m - poniesione koszty: 5 790 000,00 zł;
- Przedsiębiorstwo „NOGAT” Sp. z o.o. - realizacja projektu „Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Kałdowie Wsi i sieci kanalizacji sanitarnej w Malborku” (inwestycja rozpoczęła się w roku 2013, a zakończyła w 2015 - poniesione koszty: całość zadania - 21 387 000,00 zł w tym środki Przedsiębiorstwa „Nogat” Sp. z o. o. - 8 612 000,00 zł (koszty poniesione przez przedsiębiorstwo w 2015 roku 3 286 814,25 zł);
- Centralny Wodociąg Żuławski Sp. z o.o. w Nowym Dworze Gdańskim - budowa dwóch studni głębinowych na ujęciu Ząbrowo, gm. Stare Pole - poniesione koszty: 166 600,00 zł;

2016 rok:

- Gmina Stare Pole - naprawa dmuchawy oraz remont układu napowietrzającego w oczyszczalni ścieków w Starym Polu - poniesione koszty: 9 717,00 zł;
- Gmina Nowy Staw - sporządzenie projektów budowlanych na budowę kanalizacji sanitarnej Lipinka - Dębina (poniesione koszty: 50 000,00 zł) oraz na budowę kanalizacji sanitarnej do osiedla przy ul. Obrońców Westerplatte w Nowym Stawie (poniesione koszty: 20 000,00 zł);
- Gmina Miłoradz - budowa nowej sieci kanalizacyjnej na odcinku 400 m w miejscowości Kończewice - poniesione koszty: 97 500,00 zł;
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Malborku - budowa nowej sieci kanalizacji sanitarnej przy ul. Dalekiej, al. Wojska Polskiego o łącznej długości 790 m - poniesione koszty: 300 000,00 zł;
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Malborku - modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej przy pl. Słowiańskim na długości 50 m - poniesione koszty: 20 000,00 zł;
- Przedsiębiorstwo „NOGAT” Sp. z o.o. - rozbudowa i przebudowa przepompowni ścieków „Parkowa” w Malborku - poniesione koszty: 549 313,53 zł;

- Na terenie powiatu malborskiego ewidencję sieci kanalizacji deszczowej prowadzi gmina miejsko - wiejska Nowy Staw i gmina miejska Malbork. Projekt rozbudowy sieci gminy miejskiej Malbork dotyczy obszarów ul. Chrobrego, ul. Nowowiejskiego, ul. Słowackiego i dzielnicy Wielbark - zbiorczy kolektor deszczowy dla dzielnicy Wielbark z wylotem do Nogatu, docelowo obsługujący również teren Gminy Malbork (tereny po byłym poligonie wojskowym). W zakres planowanego zadania wchodzi przyłączenie części istniejących kanałów deszczowych, realizacja zestawów podczyszczających na włączeniach kanałów do kolektora oraz budowa zbiornika retencyjnego przed wylotem;

- Ewidencja zbiorników bezodpływowych na nieczystości płynne prowadzona jest przez gminy: Lichnowy, Stare Pole, Miłoradz, Malbork i Nowy Staw. Nadzór i kontrola nad użytkowaniem zbiorników bezodpływowych, a mianowicie przestrzeganie przez właścicieli nieruchomości zasad postępowania ze ściekami bytowymi prowadzone były w gminie Malbork i Nowy Staw. Na terenie gminy Malbork przeprowadzono 5 kontroli w 2015 roku i 1 kontrolę w 2016 roku, natomiast w gminie Nowy Staw przeprowadzono po jednej kontroli w latach 2015 i 2016;

- Wszystkie gminy powiatu malborskiego prowadzą ewidencję nowo wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nieskanalizowanych. W roku 2015 powstało 9 nowych przydomowych oczyszczalni (gminy: Malbork (5), Lichnowy (1), Nowy Staw (1), Stare Pole (2)), natomiast w 2016 wybudowano 17 nowych przydomowych oczyszczalni (gminy: Malbork (9), Lichnowy (1), Nowy Staw (3), Stare Pole (2), Miasto Malbork (2)).

- W 2016 roku Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku ustanowił na terenie powiatu malborskiego strefę ochronną ujęcia wód podziemnych „CWŻ Letniki” w miejscowościach Janówka, Kaczynos i Ząbrowo (Rozporządzenie nr 2/2016 z dnia 3 marca 2016 r. poz. 891). Dla ww. ujęcia prowadzony jest monitoring.

- W 2016 roku Starosta Malborski na wniosek Pracowniczego Ogrodu Działkowego „KOLEJARZ” w Malborku ustanowił strefę ochrony bezpośredniej dla ujęcia wód podziemnych do podlewania upraw grządkowych na działce nr 35, obręb 9, Malbork (decyzja OS.6341.14.2016.PSK z dnia 26.04.2016 r. obowiązuje przez 10 lat, tj. do dnia 26.04.2026 r.).

4.2. GOSPODAROWANIE WODAMI ZGODNIE Z ZASADĄ ZRÓWNOWAZONEGO ROZWOJU

Cel ekologiczny

- długookresowy:

zrównoważone wykorzystywanie zasobów wodnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne

- krótkookresowy:

racjonalne gospodarowanie wodą przeznaczoną do spożycia w gospodarstwach domowych, przemyśle i rolnictwie oraz zapobieganie zmianom naturalnych stosunków wodnych

2015 rok:

- Centralny Wodociąg Żuławski Sp. z o.o. w Nowym Dworze Gdańskim - budowa nowej sieci wodociągowej o długości 845,15 m na odcinku Królewo - Krasnołęka, gmina Stare Pole - poniesione koszty: 117 000,00 zł;

- Centralny Wodociąg Żuławski Sp. z o.o. w Nowym Dworze Gdańskim - budowa nowej sieci wodociągowej w miejscowości Nowy Staw o długości 400 m - poniesione koszty: 66 400,00 zł;

- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Malborku - budowa nowych sieci wodociągowych przy ul. Chrobrego i Kochanowskiego, łączna długość 2,55 km - poniesione koszty: 1 610 000,00 zł;

- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Malborku - modernizacja przyłączy wodociągowych o długości 920 m - poniesione koszty: 500 000 zł;

- Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Miłoradzu - modernizacja sieci wodociągowej na odcinku Miłoradz - Mątowy Wielkie o długości 2,4 km - poniesione koszty: 432 700,00 zł;

2016 rok:

- Centralny Wodociąg Żuławski Sp. z o.o. w Nowym Dworze Gdańskim - budowa dwóch studni głębinowych na ujęciu Ząbrowo, gm. Stare Pole - poniesione koszty: 163 700,00 zł;

- Centralny Wodociąg Żuławski Sp. z o.o. w Nowym Dworze Gdańskim - budowa nowej sieci wodociągowej w miejscowości Lisewo Malborskie I etap, poniesione koszty: 150 800,00 zł;

- Centralny Wodociąg Żuławski Sp. z o.o. w Nowym Dworze Gdańskim - corocznie dokonywane są sukcesywne wymiany wodomierzy na wodomierze nowej generacji;

- Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Miłoradzu - modernizacja ujęć wody - wymiana odżelaziacza w hydroforni Miłoradz - poniesione koszty: 15 000,00 zł;

- Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Miłoradzu - budowa nowej sieci wodociągowej w Kończewicach o długości 670 m - poniesione koszty: 206 300,00 zł;

- Przedsiębiorstwo „NOGAT” Sp. z o.o. - przebudowa stacji transformatorowej T-5232 z podziałem na część sieciową Energa Operator S.A. i część abonencką Oczyszczalni Ścieków Malbork - poniesione koszty: 219 904,00 zł;

- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Malborku - budowa nowych sieci wodociągowych przy ul. Szerokiej i Bądkowskiego, łączna długość 170 m - poniesione koszty: 30 000,00 zł;

- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Malborku - modernizacja przyłączy wodociągowych o długości 320 m - poniesione koszty: 90 000,00 zł;

- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Malborku - do pomiaru ilości dostarczanej wody z miejskiej sieci wodociągowej wykorzystywane są wodomierze charakteryzujące się bardzo niskim progiem rozruchu co pozwala szybko wykryć wycieki;

- Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Pomorskiego w Gdańsku O/T Nowy Dwór Gdański - utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych podstawowych. Prowadzenie prac związanych z bieżącą konserwacją na rzekach, kanałach, wałach przeciwpowodziowych i stacjach pomp. Poniesione koszty: 7 872 755,76 zł (2015 rok) i 1 794 160,00 zł (2016 rok);

- Rejonowy Związek Spółek Wodnych w Malborku z/s Waplewo Wielkie (Gminna Spółka Wodna w Malborku, Starym Polu i Miłoradzu) - prace związane z utrzymaniem urządzeń melioracji wodnych szczegółowych - wykonywane siłami własnymi właścicieli gruntów: konserwacje bieżące rowów melioracyjnych na długości 1 203,5 km, okaszanie skarp (poniesione koszty: 613 056,00 zł). Konserwacje drenowań 1 721 ha (poniesione koszty: 722 944,00 zł).

4.3. OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH

Cel ekologiczny

- długookresowy:

kształtowanie i ochrona zasobów naturalnych, w tym przyrody i krajobrazu w ramach racjonalnej polityki przestrzennej

- krótkookresowy:

ochrona obszarów i obiektów chronionych oraz cennych przyrodniczo z możliwością udostępniania ich mieszkańcom, promocja i wsparcie rozwoju bioróżnorodności, ochrona walorów krajobrazu żuławskiego, zwiększanie terenów zieleni urządzonej i ich racjonalne użytkowanie, ochrona i zrównoważony rozwój zasobów leśnych, ochrona powierzchni ziemi i gruntów, racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi

2015 rok:

- Gmina Nowy Staw - pielęgnacja zieleni miejskiej, zakup trawy i sadzonek kwiatów, krzewów przeznaczonych na skwery na terenie Miasta i Gminy Nowy Staw - poniesione koszty: 210 000,00 zł;

- Gmina Nowy Staw - utrzymywanie i urządzenie terenów zieleni, zadrzewień i zakrzewień na terenie miasta i gminy Nowy Staw - poniesione koszty: 6 076,08 zł (dotacja Starostwa Powiatowego: 1 500,00 zł);

- Gmina Lichnowy - realizacja zadania pn. „Zielone Żuławy 2015”, mającego na celu zwiększenie powierzchni terenów zielonych w Gminie Lichnowy oraz uzupełnienie nasadzeń przydrożnych - poniesione koszty: 2 240,00 zł (dotacja Starostwa Powiatowego: 1 000,00 zł);

- Gmina Miłoradz - zwiększenie terenów zielonych na terenie powiatu malborskiego poprzez dokonanie nasadzeń drzew na terenach działek należących do gminnego zasobu nieruchomości - poniesione koszty: 1 620,00 (dotacja Starostwa Powiatowego: 1 500,00 zł);

- Miasto Malbork - utrzymanie zieleni miejskiej, w tym pielęgnacja i konserwacja, zabiegi chirurgii drzew oraz nasadzenia kwiatów, krzewów (także w ramach przebudowy ciągów komunikacyjnych), pnączy oraz drzew, wykonanie skalniaka przy ul. Piastowskiej, wykonanie trawników wzdłuż ul. Zakopiańskiej, przy Pomniku Celników, utrzymanie zieleni cmentarza Wojennego Żołnierzy Armii Radzieckiej - poniesione koszty: 505 021,11 zł;

- Miasto Malbork - w ramach zadania „Zagospodarowanie Parku Północnego w Malborku” w latach 2014-2015 wykonano dokumentację projektową na ścieżkę edukacyjną i dokumentację na odnowę w ramach bioróżnorodności - poniesione koszty: 97 229,73 zł;

- Miasto Malbork - w celu ograniczenia czynników wpływających na jakość gleb takich jak emisje rolnicze, przemysłowe, komunikacyjne, nielegalne miejsca składowania odpadów w obszarze ochrony powierzchni ziemi, uchwalone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego wprowadziły m.in. obowiązek stosowania rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych gwarantujących zabezpieczenie gruntu przed zanieczyszczeniem, wykluczenie możliwości odprowadzania ścieków sanitarnych i przemysłowych do gruntu oraz brak możliwości odprowadzania do ziemi nieoczyszczonych ścieków deszczowych. Obowiązuje również zasada zabezpieczenia gruntu przed przedostaniem się odchodów zwierzęcych. Plany wykluczają możliwość wprowadzania trwałych negatywnych zmian w stosunkach gruntowo-wodnych. W 2015 roku zlikwidowano tzw. „dzikie wysypiska”, usunięto odpady w ilości 103,2 Mg - poniesione koszty: 47 122,00 zł;

- Dom Pomocy Społecznej w Malborku - zwiększenie terenów zielonych na terenie Powiatu Malborskiego, koszt zadania 2 000,00 zł (dotacja Starostwa Powiatowego: 2 000,00 zł)

oraz przygotowanie i zagospodarowanie terenów zielonych przy DPS, koszt zadania 3 000,00 zł (dotacja Starostwa Powiatowego: 3 000,00 zł);

- Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Elblągu - reintrodukcja ichtiofauny Rzeki Nogat, zarybienie gatunkami zagrożonymi - koszt zadania 61 905,50 zł (dotacja Starostwa Powiatowego: 3 500,00 zł);

- Realizacja „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu malborskiego na lata 2008 - 2032” poprzez dofinansowanie kosztów usuwania azbestu - Starostwo Powiatowe w Malborku udzieliło wsparcia finansowego 3 osobom fizycznym na łączną kwotę 5 044,00 zł;

- W ramach realizacji projektu „Zwiększanie terenów zielonych na terenie powiatu malborskiego” Starostwo Powiatowe zakupiło drzewka za łączną kwotę 3 998,89 zł, które przekazano Nowostawskiemu Centrum Kultury i Biblioteki oraz Zarządowi Dróg Powiatowych w Malborku;

2016 rok:

- Gmina Nowy Staw - pielęgnacja zieleni miejskiej, zakup trawy i sadzonek kwiatów, krzewów przeznaczonych na skwery na terenie Miasta i Gminy Nowy Staw - poniesione koszty: 46 893,56 zł

- Gmina Nowy Staw - utrzymywanie i urządzenie terenów zieleni, zadrzewień i zakrzewień na terenie miasta i gminy Nowy Staw, poniesione koszty: 6 013,98 zł (dotacja Starostwa Powiatowego: 2 000,00 zł);

- Gmina Lichnowy - kontynuacja zadania pn. „Zielone Żuławy 2016”, mającego na celu zwiększenie powierzchni terenów zielonych w Gminie Lichnowy oraz uzupełnienie nasadzeń przydrożnych - poniesione koszty: 1 338,34 zł (dofinansowanie Starostwa Powiatowego: 669,17 zł);

- Miasto Malbork - bieżące utrzymanie zieleni miejskiej - poniesione koszty: 548 398,84 zł;

- Miasto Malbork - w 2016 roku zlikwidowano tzw. „dzikie wysypiska”, usunięto odpady w ilości 376,5 Mg - poniesione koszty: 40 585,00 zł;

- Nadleśnictwo Kwidzyn - 2015 i 2016 rok akcje sprzątania terenów leśnych w ramach akcji edukacyjnej „Sprzątanie świata” oraz sprzątanie lasu prowadzone przez usługodawców robót leśnych - poniesione koszty: ok. 5 000,00 zł;

- Nadleśnictwo Kwidzyn - w latach 2015 i 2016 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku zarządzeniem ustanowił zadania ochronne dla rezerwatu „Las Mątawski” (zarządzenie z dnia 13 września 2016 r. i 6 marca 2015 r.). Zadania ochronne obejmowały identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i skutków, a także sposoby ochrony czynnej ekosystemów.

- Gmina Miłoradz - zwiększenie terenów zielonych na terenie powiatu malborskiego poprzez dokonanie nasadzeń drzew na terenach działek należących do gminnego zasobu nieruchomości - poniesione koszty: 999,91 zł (dotacja Starostwa Powiatowego: 500,00 zł);

- Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Elblągu - zarybienie gatunkami zagrożonymi - reintrodukcja ichtiofauny Rzeki Nogat - poniesione koszty: 56 636,50 zł (dofinansowanie Starostwa Powiatowego: 5 000,00 zł);

- Koło Łowieckie „Szarak” - reintrodukcja zwierzyny drobnej w obwodzie łowieckim nr 161 - powiat malborski (zakup zajęcy) - poniesione koszty: 12 500,00 zł (dofinansowanie Starostwa Powiatowego 5 000,00 zł);

- Zarząd Dróg Powiatowych w Malborku - pielęgnacja i odbudowa zadrzewienia przydrożnego przy drogach powiatowych w powiecie malborskim w 2016 r. - koszt zadania: 12 000,00 (dotacja Starostwa Powiatowego: 7 000,00 zł);

- Parafia Rzymskokatolicka Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Malborku - zwiększenie powierzchni terenów zielonych na terenie powiatu malborskiego - zagospodarowanie ogrodu na terenie plebanii Parafii Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Malborku - Etap I - poniesione koszty: 4 000,00 zł (dofinansowanie Starostwa Powiatowego: 4 000,00 zł);

- Dom Pomocy Społecznej w Malborku - zwiększenie terenów zielonych na terenie Powiatu Malborskiego - poniesione koszty: 3 000,00 zł (dotacja Starostwa Powiatowego: 3 000,00 zł) oraz przygotowanie i zagospodarowanie terenów zielonych przy DPS - poniesione koszty: 4 000,00 zł (dotacja Starostwa Powiatowego: 4 000,00 zł);

- Realizacja „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu malborskiego na lata 2008 - 2032” poprzez dofinansowanie kosztów usuwania azbestu - Starostwo Powiatowe w Malborku udzieliło wsparcia finansowego 6 osobom fizycznym na łączną kwotę 9 556 zł.

4.4. OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO I ROZWÓJ ENERGETYKI ODNAWIALNEJ

Cel ekologiczny

- długookresowy:

utrzymanie standardów jakości powietrza, redukcja emisji pyłów, gazów i odorów, zwiększanie możliwości produkcji energii ze źródeł odnawialnych

- krótkookresowy:

ograniczenie oraz eliminacja niekorzystnych dla jakości powietrza atmosferycznego oddziaływań z sektora komunalnego i ze źródeł przemysłowych, ograniczanie wielkości zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych, rozwój energetyki odnawialnej

2015 rok:

- Gmina Stare Pole - program „Modernizacja źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Stare Pole - edycja 2015”, wykonano 1 instalację solarną na budynku mieszkalnym na potrzeby wytwarzania centralnej wody użytkowej - poniesione koszty: 12 000,00 zł (dofinansowanie z WFOŚiGW - 2 260,00zł, dofinansowanie Gminy Stare Pole - 2 400,00 zł, środki własne mieszkańca - 7 340,00 zł);

- Gmina Stare Pole - opracowanie dokumentacji technicznej dla termomodernizacji budynków Przedszkola i Zespołu Szkół w Starym Polu - poniesione koszty: 89 319,16 zł;

- Gmina Stare Pole - opracowanie Programu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Stare Pole - poniesione koszty: 1 353,27 zł;

- Gmina Stare Pole - tworzenie nowych ścieżek rowerowych - opracowanie dokumentacji technicznej dla planowanej ścieżki pieszo-rowerowej w kierunku Złotowa; wykup nieruchomości na potrzeby ciągu pieszo - rowerowego (Złotowo) - poniesione koszty: 56 553,00 zł; uzupełnienie dokumentacji technicznej na budowę ścieżki pieszo - rowerowej do Złotowa - poniesione koszty: 41 820,00 zł;

- Gmina Nowy Staw - zakup pompy ciepła do świetlicy wiejskiej w Lubstowie - poniesione koszty: 35 000,00 zł;

- Gmina Nowy Staw - remont nawierzchni dróg osiedlowych (wewnętrznych) w miejscowości Martąg na odcinku 870 m - poniesione koszty: 409 603,01 zł;

- Gmina Malbork - remonty i modernizacje istniejących dróg gminnych, łączna długość przeprowadzonych prac: 4,1 km - brak informacji o poniesionych kosztach;

- Gmina Miłoradz - na odcinku 530 m dokonano modernizacji nawierzchni drogi gminnej śródpolnej dojazdowej do gruntów rolnych poprzez położenie płyt jomb w Starej Wiśle - poniesione koszty: 94 300,00 zł (dofinansowanie: 47 144,00 zł);

- Gmina Miłoradz - na odcinku 76 m dokonano modernizacji nawierzchni drogi gminnej poprzez zmianę nawierzchni z płyt betonowych na płyty typu jomb w Gnojewie - poniesione koszty: 12 070,39 zł (dofinansowanie: 3 149,74 zł);

- Gmina Lichnowy - remont drogi na odcinku 180 m przy ul. Bema w Szymankowie - poniesione koszty: 65 190,00 zł oraz remont drogi gminnej w Szymankowie na odcinku 735 m - poniesione koszty: 148 215,00 zł;

- Miasto Malbork - termomodernizacja budynku Przedszkola nr 10 w Malborku - poniesione koszty: 224 151,89 zł;

- Miasto Malbork - wykonanie audytu energetycznego dla: Gimnazjum Nr 1, Szkoły Podstawowej Nr 2 i Gimnazjum Nr 2, Szkoły Podstawowej Nr 5 i Gimnazjum Nr 3, Szkoły Podstawowej Nr 6 i Gimnazjum Nr 5, Szkoły Podstawowej Nr 8, Urzędu Miasta oraz wykonanie programów funkcjonalno - użytkowych dla MOPS, Malbork Welcome Center, Przedszkola Nr 5, Przedszkola Nr 8, sumaryczny koszt audytów i programów funkcjonalno - użytkowych: 76 260,00 zł;

- Miasto Malbork - zadanie pn.: „Poprawa efektywności energetycznej w obiektach użyteczności publicznej na terenie Powiśla i Żuław” (Liderem Projektu jest Miasto i Gmina Sztum). Prace mają polegać na wymianie oświetlenia oraz instalacji fotowoltaiki połączone

z kompleksową termomodernizacją obiektów lub na obiektach już zmodernizowanych (prace będą wykonane na około 6 budynkach, w tym montaż paneli fotowoltaicznych na 4 obiektach) - dotychczas poniesione koszty: 24 000,00 zł;

- Miasto Malbork - wykonanie audytów energetycznych dla potrzeb planowanej termomodernizacji budynku prokuratury (pl. Słowiański 6) oraz realizacji oświetlenia wewnętrznego - poniesione koszty: 2 690,00 zł;
- Miasto Malbork - realizacja konkursu pn.: „Czyste Powietrze Pomorza - Miasto Malbork”. Działania dotyczyły likwidacji pieców, kuchni etażowych i kotłów c.o. na węgiel w budynkach jedno - i wielorodzinnych, zastąpieniu ich kotłami gazowymi bądź wykonaniem przyłączy do miejskiej sieci ciepłowniczej. Poniesione koszty: 1 356 503, 50 zł (dotacja z WFOŚiGW - 189 000,00 zł, dotacja z budżetu Miasta - 67 827,00 zł);
- Miasto Malbork - aktualizacja dokumentu „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Malborka”. Dokument ma za zadanie m.in. dokonać oceny wpływu nośników energii na środowisko naturalne, analizy co do możliwości wykorzystania OZE, w tym zastosowania techniki solarnej oraz energii pozyskanej z biogazu w perspektywie do 2030 r., z podaniem czystych technologii produkcji energii z paliw alternatywnych, wyznaczyć ogólne cele gospodarki energetycznej miasta do 2030 r. w zakresie poprawy efektywności energetycznej, zwiększenia udziału energii z OZE, redukcji emisji zanieczyszczeń powietrza, poprawy jakości środowiska, głównie poprawy jakości powietrza oraz określić skutki ekologiczne dla wybranego modelu zaopatrzenia w nośniki energii - poniesione koszty: 33 542,00 zł;
- Miasto Malbork - poprawa stanu nawierzchni dróg polegająca na ułożeniu nowych nawierzchni, utwardzeniu dróg gruntowych metodą klasyczną (zasypanie dziur kłincem, gruzem itp. oraz zwałowanie, wyrównanie nawierzchni), uzupełnienie braków w zakresie trylinki, płyt drogowych itp. Prace wykonano na ulicach: Wyszyńskiego, Szeroka, ks. Łęgi, Miła, Piękna, Z. Starego, pl. Zamenhoffa, Kostki, Morska, Bałtycka, Konopackiej, B. Śmiałego, Sobieskiego, Michałowskiego, Czereśniowa, pl. Narutowicza, Jagiellońska, Targowa, Uroczą, Mikołajczyka, pl. Kusocińskiego, S. Hadyny, pl. Waryńskiego, Reja, 17 Marca, Kochanowskiego (od skrzyżowania z ul. Głowackiego DK55 do skrzyżowania z ulicą Słupecką i Włociańską). W zakresie kompleksowego remontu ul. Kochanowskiego odtworzono konstrukcję drogi o nawierzchni mineralnej ograniczonej krawężnikami. W pasie drogowym wykonano również ciągi pieszkie (1680 m²) i zjazdy (881 m²). W ramach zadania zmodernizowano kanalizację deszczową, sanitarną oraz sieć wodociagową. Wbudowano wpusty deszczowe. Utwardzono działkę drogową nr 79 stanowiącą dojazd do ul. Kochanowskiego z dwóch śladów płyt jomb dł. 114,54m. Ponadto wykonano projekt przebudowy i realizację przebudowy układu drogowego w obrębie osiedla Piaski (ul. Grudziądzka) i przebicia ul. Targowej do ul. Mickiewicza. Poniesione koszty: 3 132 732,51 zł, w tym ul. Kochanowskiego: 2 140 188,52 zł (dofinansowanie: 736 591,00 zł);
- Miasto Malbork - budowa nowych, rozbudowa, modernizacja ścieżek rowerowych w ciągu ul. Mickiewicza - Targowa, wykonano ścieżkę rowerową z kostki betonowej na długości 180 m - poniesione koszty: 80 000,00 zł;
- Dom Pomocy Społecznej w Malborku - ocieplenie tylnej ściany budynku, w którym siedzibę mają Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Domu Pomocy Społecznej w Malborku - poniesione koszty: 8 700,00 (dotacja Starostwa Powiatowego: 8 700,00 zł);
- Malborska Spółdzielnia Mieszkaniowa - docieplenie ścian w 13 budynkach mieszkalnych wielorodzinnych (poniesione koszty: 1 694 209,00 zł) oraz ocieplenie stropodachów w 4 budynkach mieszkalnych wielorodzinnych (poniesione koszty: 79 828,00 zł);
- ECO Malbork Spółka z o.o. - budowa 1,6 km nowych sieci ciepłowniczych związanych z przyłączeniem nowych odbiorców ciepła na terenie miasta Malborka o mocy około 2,1 MW_t. - poniesione koszty: 1 316 900,00 zł;
- ECO Malbork Spółka z o.o. - remont istniejących magistralnych sieci ciepłowniczych o długości 250 m - poniesione koszty: 731 800,00 zł;
- ECO Malbork Spółka z o.o. - na terenie ciepłowni miejskiej w Malborku dokonano modernizacji technologii odpylania na kotłach wodnych przepływowych WR-10 nr 2 i 3 - poniesione koszty: 1 281 727,00 zł;
- Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Gdańsku, Gazownia

w Malborku - budowa sieci gazowej wraz z przyłączami, wykonanie 331 m gazociągów oraz 15 przyłączy gazowych do budynków mieszkalnych o łącznej długości 146 m - brak danych o poniesionych kosztach;

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku - kontrole zakładów produkcyjnych, przemysłowych i podmiotów gospodarczych, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko w celu zapewnienia ich prawidłowej i zgodnej z przepisami działalności. W 2015 r. WIOŚ przeprowadził 34 kontrole z czego 3 kontrole były interwencyjne. Kontrole dotyczyły: w 30 przypadkach emisji substancji do powietrza, wody, ziemi, w 2 przypadkach emisji hałasu i 2 przypadkach emisji pól elektromagnetycznych;

- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Gdańsku - w ramach działania finansowanego z budżetu GDDKiA Oddział w Gdańsku przeprowadzone zostały następujące roboty drogowe:

- remont nawierzchni betonem asfaltowym w 2015 r.:

droga krajowa nr 22 - 3 472,65 m² koszt wykonania 324 045,51 zł

droga krajowa nr 55 - 1 968,63 m² koszt wykonania 196 614,28 zł

- remont nawierzchni „Torkret” w 2015 r.:

droga krajowa nr 22 - 976 m² koszt wykonania 15 572,4 zł

droga krajowa nr 55 - 1 489 m² koszt wykonania 29 021,47 zł;

- Zarząd Dróg Powiatowych - remont chodnika w Miłoradzu przy ul. Głównej na odcinku 300 m - poniesione koszty: 106 784,00 zł (dofinansowanie gminy 13 404,00 zł);

- Zarząd Dróg Powiatowych w Malborku - w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych przeprowadzono remonty dróg:

Gmina Nowy Staw:

droga powiatowa nr 2337G Ostaszewo - Lichnowy (długość odcinka 3,1 km),

Gmina Miłoradz:

droga powiatowa nr 2904G Cisy - Pogorzala Wieś - Miłoradz (długość odcinka 3,5 km),

droga powiatowa nr 2616G Kończewice - Mątowy Wielkie - Mątowy Małe (długość odcinka 3,24 km),

Gmina Lichnowy:

droga powiatowa nr 2626G Pordenowo - Pręgowo Żuławskie - Nowy Staw (długość odcinka 2,40 km),

droga powiatowa nr 2626G Pordenowo - Pręgowo Żuławskie - Nowy Staw (długość odcinka 1,00 km),

Gmina Stare Pole:

droga powiatowa nr 2907G Królewo - Klecie - Krzyżanowo (długość odcinka 460 m),

droga powiatowa nr 2930G Królewo - Janówka - Kaczynos, (długość odcinka 2,75 km),

droga powiatowa nr 2909G DK nr 22 Kraszewo (długość odcinka 590 m).

Wartość robót budowlanych ogółem 4 454 343,00 zł (udział finansowy gmin powiatu malborskiego: 1 113 585,00 zł, udział Powiatu Malborskiego 1 113 586,00 zł, dofinansowanie z Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku: 2 227 172,00 zł);

- Zarząd Dróg Powiatowych w Malborku - remont drogi powiatowej nr 2340G Nowy Dwór - Nowy Staw - Lichnowy, długość odcinka 400 m - brak informacji o poniesionych nakładach finansowych;

- W ramach realizacji projektu „Dobry klimat dla powiatów - działania wspierające powiatu malborskiego” zakupiono oświetlenie energooszczędne dla Starostwa (3 164,67 zł), modernizacja oświetlenia w Powiatowym Urzędzie Pracy w Malborku (4 180,35 zł), zakup zbiornika na wodę deszczową dla Domu Pomocy Społecznej (400,00 zł), wymiana oświetlenia tradycyjnego na energooszczędne w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Malborku (2 519,39 zł) i Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 w Malborku (1 999,80 zł);

2016 rok:

- Gmina Stare Pole - realizacja programu „Czyste Pomorze”, który ma na celu dofinansowanie do wymiany źródeł ciepła w indywidualnych budynkach mieszkalnych, w 2016 roku w gminie Stare Pole zmodernizowano 6 źródeł ciepła, nakłady finansowe gminy 5 500,00 zł (dofinansowanie WFOŚiGW - 16 501 92 zł, środki własne mieszkańców 50 775,31 zł);

- Gmina Stare Pole - opracowanie dokumentacji technicznej dla wymiany dachu Przedszkola w Starym Polu: poniesione koszty - 7 995,00 zł;

- Gmina Stare Pole - montaż 19 nowych punktów oświetleniowych (LED) na terenie Gminy Stare Pole w ramach umowy partnerskiej ze spółką ENERGA - poniesione koszty: 42 422,70 zł;
- Gmina Stare Pole - opracowanie dokumentacji technicznej dotyczącej rozbudowy i modernizacji oświetlenia ulicznego w ramach MOF - poniesione koszty: 10 169,65 zł;
- Gmina Stare Pole - przeprowadzenie inwentaryzacji w budynkach mieszkalnych na potrzeby przyszłej realizacji projektu dotyczącego odnawialnych źródeł energii - poniesione koszty: 9 840,00 zł;
- Gmina Stare Pole - przeprowadzenie prognozy oddziaływania na środowisko „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Stare Pole” - poniesione koszty: 3 800,00 zł;
- Gmina Malbork - remonty i modernizacje istniejących dróg gminnych - 3,6 km, brak informacji o poniesionych nakładach finansowych;
- Gmina Miłoradz - modernizacja nawierzchni drogi gminnej śródpolnej dojazdowej do gruntów rolnych w Pogorzałej Wsi na odcinku 0,534 km - koszt inwestycji: 105 488,00 zł (dofinansowanie Zarządu Województwa Pomorskiego: 49 208,00 zł);
- Gmina Miłoradz - przebudowa drogi osiedlowej (ciągu pieszo-jezdnego) w Miłoradzu, przy ul. Osiedlowej 17,19,21,23 przy blokach mieszkalnych byłego PGR długość odcinka 0,220 km - koszt inwestycji: 344 487,10 zł (dofinansowanie z Agencji Nieruchomości Rolnych: 270 000,00 zł);
- Gmina Nowy Staw - remont nawierzchni ul. Sportowej w Nowym Stawie na odcinku 250 m - koszt inwestycji: 75 091,50 zł;
- Gmina Nowy Staw - realizacja projektu polegającego na poprawie efektywności energetycznej w obiektach użyteczności publicznej na terenie Powiśla i Żuław wraz z działaniami informacyjno - edukacyjnymi. W ramach projektu w budynku Urzędu Miejskiego w Nowym Stawie zostaną przeprowadzone prace termomodernizacyjne polegające na dociepleniu ścian zewnętrznych, dociepleniu stropodachu, wymiana okien na PCV, montaż paneli fotowoltaicznych. Na koniec projektu przewidziane są działania informacyjno - edukacyjne. Realizacja projektu przewidziana jest na lata 2016-2018 - brak informacji o nakładach finansowych;
- Miasto Malbork - opracowanie projektu technicznego dla planowanego remontu budynku Prokuratury Rejonowej w Malborku - poniesione koszty: 100 614,00 zł;
- Miasto Malbork - Projekt: „Modernizacja oświetlenia ulicznego - wymiana starych opraw oraz żarówek na lampy LED, zadanie na etapie przetargów na wykonawstwo - poniesione koszty: 28 000,00 zł;
- Miasto Malbork - Konkurs pn.: „Czyste Powietrze Pomorza - Miasto Malbork” polegający na likwidacji pieców, kuchni etażowych i kotłów c.o. na węgiel w budynkach jedno- i wielorodzinnych, zastąpieniu ich kotłami gazowymi bądź wykonaniem przyłączy do miejskiej sieci ciepłowniczej. Poniesione koszty: 826 965,19 zł (dotacja z WFOŚiGW - 161 965 zł, dotacja z budżetu Miasta - 41 353 zł);
- Miasto Malbork - sporządzenie oraz aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Malborka. Celem opracowania PGN jest m.in. przeprowadzenie inwentaryzacji źródeł niskiej emisji, ustalenie ilości systemów grzewczych opalanych paliwem stałym w lokalach mieszkalnych oraz budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej, określenie działań zmierzających do poprawy jakości powietrza w mieście i poprawy jakości życia mieszkańców, określenie przewidywanych efektów ekologicznych w wyniku realizacji planu - poniesione koszty: 11 253,37 zł;
- Miasto Malbork - poprawa stanu nawierzchni dróg - remonty nawierzchni, w tym ułożenie nowych nawierzchni, wypełnianie ubytków w nawierzchniach asfaltowych oraz przełożenie, wyrównanie i uzupełnienie ubytków w nawierzchniach z trylinki i płyt drogowych typu jomb, oraz wykonanie utwardzeń gruntu z wykorzystaniem płyt tupu jomb pod drogi dojazdowe i miejsca parkingowe. Prace wykonano przy ulicach: Wyszyńskiego, Stamma, Reja, 17 Marca, Starego Miasta, F. Kowalskiej, Sienkiewicza, Grunwaldzka, Rodziewiczówny, Kiepury, Chopina, Kwiatkowskiego, Wilcza, Raczkiewiczza, Bażyńskiego, Tczewska, Czereśniowa, Wybickiego, Rodziewiczówny, Konopnickiej, Targowa, Tuwima, W. Pola, Kotarbińskiego, Grota-Roweckiego, Modrzejewskiej, Jaracza, Hadyny, Łasaka, Malinowskiego, Konopackiej, Różana, Reymonta (tzw. Plac Kasztanowy), Daleka, Dąbrowskiego, pl. Kusocińskiego, Kwidzyńska, Bydgoska - poniesione koszty: 2 074 620,87 zł.

- Miasto Malbork - budowa nowych odcinków ścieżek rowerowych w ramach rozbudowy ścieżek istniejących na obszarze dzielnicy Osiedle Południe oraz w ciągu dróg krajowych nr 22 i 55 w Malborku. Wykonano następujące odcinki ścieżek:

- 1) ul. Michałowskiego (dł. 430 m) - od pasażu „Czerwona Torebka” do ul. Kwiatkowskiego,
- 2) ul. Kwiatkowskiego (dł. 300 m) - od ul. Michałowskiego do ul. Kotarbińskiego,
- 3) ul. Wybickiego (dł. 133 m) - od sklepu Tesco do skrzyżowania z ul. Nowowiejskiego,
- 4) w ciągu DK22/DK55 w ramach zadania, pn.: „Budowa mostu przez rzekę Nogat w Malborku wraz z dojazdami w ciągu drogi krajowej nr 22 i 55” odcinek ścieżki rowerowej o dł. 1,074 km oddany do użytkowania 15.12.2016 r.

Łączna długość nowych ścieżek rowerowych 1,937 km - poniesione koszty: 369 694,7 zł;

- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 w Malborku - poprawa efektywności i oszczędności energii elektrycznej w obiekcie ZSP nr 4 - Malbork - poniesione koszty: 5 999,94 zł (działanie w całości finansowane z budżetu powiatu);

- Zespół Szkół Katolickich im. Św. Jana Pawła II - wymiana lamp rastrowych świetlówkowych na lampy diodowe w pomieszczeniach lekcyjnych II piętra budynku Zespołu Szkół Katolickich - koszt zadania: 7 505,00 zł (dotacja Starostwa Powiatowego: 6 000,00 zł);

- Szkoła Podstawowa w Kończewicach - poprawa efektywności oświetlenia oraz oszczędności energii elektrycznej - poniesione koszty: 9 700,00 (dotacja Starostwa Powiatowego: 6 000,00 zł);

- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Malborku - zakup i wymiana przyjaznych dla środowiska nośników energii - wymiana oświetlenia tradycyjnego na energooszczędne poniesione koszty: 4 978,65 zł (dotacja Starostwa Powiatowego: 4 978,65 zł);

- Dom Pomocy Społecznej - wymiana żarówek zwykłych na świetlówki energooszczędne w Domu Pomocy Społecznej w Malborku - poniesione koszty: 6 000,00 zł (działanie w całości sfinansowane przez Starostwo Powiatowe);

- Wymiana oświetlenia na oświetlenie energooszczędne w budynkach: Starostwa (1 790,00 zł), Powiatowego Urzędu Pracy (1 000,00 zł), Centrum Edukacji Zawodowej (1 057,80 zł);

- Malborska Spółdzielnia Mieszkaniowa - docieplenie ścian w 1 budynku mieszkalnym wielorodzinnym w Nowym Stawie oraz 12 budynkach w Malborku (poniesione koszty: 2 150 791,00 zł) oraz ocieplenie stropodachów w 4 budynkach mieszkalnych wielorodzinnych (poniesione koszty: 57 240,00 zł);

- ECO Malbork Spółka z o.o. - budowa 1,4 km nowych sieci ciepłowniczych związanych z przyłączeniem nowych odbiorców ciepła na terenie miasta Malborka - poniesione koszty: 1 128 500,00 zł;

- ECO Malbork Spółka z o.o. - budowa własnych węzłów ciepłowniczych - poniesione koszty - 602 700,00 zł;

- ECO Malbork Spółka z o.o. - na terenie ciepłowni miejskiej przy ul. Piaskowej 1 w Malborku zrealizowano modernizację dwóch kotłów wodnych WR-10 nr 1 i 4 w technologii ścian szczelnych wraz z modernizacją systemu odpylania - poniesione koszty: 5 831 600,00 zł;

- ECO Malbork Spółka z o.o. - realizacja 29 węzłów indywidualnych w ramach projektu: „Likwidacja węzłów grupowych, budowa węzłów indywidualnych L=3000 m, węzły 80 szt.” - poniesione koszty: 1 751 600,00 zł;

- Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Gdańsku, Gazownia w Malborku - wykonanie: 1231 m gazociągów średniego i niskiego ciśnienia, 905 m przyłączy do gazociągów, 71 przyłączy do budynków mieszkalnych. Realizacja działań miała na celu zaspokojenie potrzeb mieszkańców na paliwo gazowe, wynikające ze złożonych wniosków o przyłączenie do sieci gazowej. Lokalizacja przedsięwzięć miała charakter rozproszony - poniesione koszty: ok. 200 000,00 zł;

- Krajowa Spółka Cukrowa S.A. - przebudowa instalacji odpylania suszarni wysłodków i budowa komina odprowadzającego spaliny - efekt: podwyższenie skuteczności odpylania oraz zmiany w parametrach i emisjach zanieczyszczeń - brak informacji o poniesionych kosztach;

- OVAL Sp. z o.o. - stosowanie nowoczesnych i energooszczędnych technologii - do produkcji używany jest piec opalany gazem ziemnym. Piec ten wyposażony jest w instalację odzysku ciepła. Odzysk został połączony do linii powrotnej instalacji centralnego ogrzewania co w dużym stopniu ogranicza zużycie paliwa płynnego, a co za tym idzie zmniejsza się emisja szkodliwych substancji do środowiska naturalnego;

- Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Gdańsku (WIOŚ) - kontrole zakładów produkcyjnych, przemysłowych i podmiotów gospodarczych, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko w celu zapewnienia ich prawidłowej i zgodnej z przepisami działalności. W 2016 r. WIOŚ przeprowadził 28 kontroli z czego 3 kontrole były interwencyjne. Kontrole dotyczyły: w 24 przypadkach emisji substancji do powietrza, wody, ziemi, w 2 przypadkach emisji hałasu i w 2 przypadkach emisji pól elektromagnetycznych. Ponadto WIOŚ w latach 2015-2016 przeprowadził dwukrotnie kontrolę w zakładzie Malborskie Zakłady Chemiczne „Organika” S.A., który może być potencjalnym sprawcą poważnych awarii pod kątem spełniania przez niego wymogów w aspekcie bezpieczeństwa i prewencji;
  - Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku - remont nawierzchni drogi wojewódzkiej Nr 515 - w ramach prac wykonano remont betonem asfaltowym nawierzchni na powierzchni 476,60 m² - poniesione koszty: 31 642,87 zł.;
  - Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Gdańsku - w ramach działania finansowanego z budżetu GDDKiA Oddział w Gdańsku przeprowadzone zostały następujące roboty drogowe:
    - remont nawierzchni betonem asfaltowym w 2016 r.:
      - DK 22 -159,09 m² - brak danych o kosztach;
      - DK 55 - 4 760,58 m² - brak danych o kosztach;
    - remont nawierzchni „Torkret” w 2016 r.:
      - DK 55 - 1 919 m² - brak danych o kosztach;
  - Zarząd Dróg Powiatowych w Malborku - w ramach programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej dokonano przebudowy i remontów dróg powiatowych wraz z przebudową obiektu mostowego na przepust w miejscowości Lichnowki. W ramach programu wykonano następujące prace:
    - teren gminy Lichnowy:
      - przebudowa mostu na przepust znajdujący się w ciągu drogi powiatowej nr 2917G; w miejscowości Lichnowki;
      - remont chodnika przy drodze powiatowej nr 2916G w miejscowości Lisewo V;
      - remont drogi powiatowej nr 2925G Lichnowy - Parszewo - Tralewo, dł. odc. ok. 1,16 km.;
      - remont drogi powiatowej nr 2917G Lichnowy - Szymankowo - Gnojewo, dł. odc. ok. 1,39 km.;
    - teren gminy Malbork:
      - remont drogi powiatowej nr 2904G DK 22 - Cisy - Pogorzała Wieś - Miłoradz, dł. odc. ok. 2,0 km;
      - remont drogi powiatowej nr 2927G Tragamin - Świerki, dł. odc. ok. 1,0 km;
      - remont drogi powiatowej nr 2929G Kamionka - Szawałd, dł. odc. ok. 0,5 km;
    - teren gminy Stare Pole:
      - remont drogi powiatowej nr 2930G DK 22 - Królewo - Janówka, dł. odc. ok. 3,0 km;
      - remont drogi powiatowej nr 2909G i 2907G - skrzyżowanie w miejscowości Parwark, dł. odc. ok. 1,12 km;
- Łączna długość wyremontowanych dróg 10,17 km, całkowity koszt realizacji inwestycji 4 400 078,62 zł (dofinansowanie w ramach programu: 2 200 039,00 zł);
- Zarząd Dróg Powiatowych w Malborku - w ramach rezerwy subwencji ogólnej przeznaczonych na dofinansowanie inwestycji na drogach samorządowych dokonano przebudowy mostu w miejscowości Tropiszewo, wartość inwestycji 784 999,10 zł (dofinansowanie: 317 390,00 zł).

4.5. OCHRONA PRZED HAŁASEM

Cel ekologiczny

- długookresowy:

utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska

- krótkookresowy:

utrzymanie aktualnego poziomu hałasu w obszarach, gdzie nie ma przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu oraz zmniejszenie uciążliwości akustycznej dla terenów zabudowy mieszkaniowej

- na terenach gmin gdzie obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uwzględniane są zapisy dotyczące standardów emisyjnych dla poszczególnych terenów

wraz z rozdziałem funkcji pełnionych przez te tereny. Określone są tereny poddane ochronie akustycznej z odesłaniem do przepisów bądź wprost określone są normy hałasu, a także obowiązuje zasada, że uciążliwość wynikająca z prowadzenia działalności poza granicami działki nie może przekraczać norm przyjętych dla chronionej zabudowy, określonych w przepisach odrębnych;

- intensyfikacja działań ograniczających negatywny wpływ na mieszkańców poprzez poprawę organizacji ruchu ułatwiającą płynność jazdy - np. budowa nowych odcinków dróg i obwodnic, przebudowa i modernizacja nawierzchni istniejących, budowę ścieżek rowerowych - informacje zawarte w zagadnieniu ochrona powietrza atmosferycznego i rozwój energetyki odnawialnej (dział 4.4.);

- utrzymanie poziomu hałasu ze źródeł przemysłowych na dopuszczalnym poziomie - informacje zawarte w zagadnieniu ochrona powietrza atmosferycznego i rozwój energetyki odnawialnej (dział 4.4.);

- w 2016 roku sporządzono dokumentację pn.: „Przegląd ekologiczny dla Lotniska Wojskowego w Królewie Malborskim - JW 1128 Malbork /Krasnołęka, dla części leżącej na terenie województwa pomorskiego w zakresie ograniczonym do oddziaływania akustycznego” - łącznie poniesione nakłady finansowe: 59 778,00 zł (wysokość dotacji: 51 238,55 zł - Miasto Malbork, Powiat Sztumski, Miasto i Gmina Sztum, Gmina Malbork, Gmina Miłoradz, Gmina Stare Pole).

4.6. OCHRONA PRZED ODDZIAŁYWANIEM PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

Cel ekologiczny:

- długookresowy:

ochrona mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi

- krótkookresowy:

ochrona przed oddziaływaniem oraz kontrola poziomów pól elektromagnetycznych

- Starosta Malborski prowadzi ewidencję zgłoszonych instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne. Ewidencja zawiera pomiary emisji oraz rejestr obszarów, na których znajdują się emitory pól elektromagnetycznych;

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku prowadzi kontrole związane z emisją pola elektromagnetycznego - informacje zawarte w zagadnieniu ochrona powietrza atmosferycznego i rozwój energetyki odnawialnej (dział 4.4);

4.7. PRZECIWDZIAŁANIE POWAŻNYM AWARIOM

Cel ekologiczny:

- długookresowy:

ochrona przed zagrożeniami naturalnymi, katastrofami i poważnymi awariami

- krótkookresowy:

działania prewencyjne ograniczające prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożeń naturalnych, poważnych awarii i katastrof spowodowanych działalnością człowieka

- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Malborku - prowadzenie czynności kontrolno-rozpoznawczych w zakładach przemysłowych, które mogą być potencjalnymi sprawcami poważnych awarii przemysłowych. W 2015 roku przeprowadzono 8 kontroli (Malborskie Zakłady Chemiczne Organika S.A., ADM Malbork S.A., Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe Malnaft Sp. z o.o., Fescopack Sp. z o.o., Techno Marine Sp. z o.o., Stacja Paliw ORLEN w Malborku, Stacja Paliw LOTOS w Malborku, Stacja Paliw BP w Malborku) zaś w 2016 roku 9 kontroli (Malborskie Zakłady Chemiczne Organika S.A., NYBORG-MAWENT S.A., Ośrodek Hodowli Zwierząt Gajewo Sp. z o.o. - Bogazownia w Tragaminie, Zakład Pracy Chronionej Malborżanka Sp. J., ECO Malbork Sp. z o.o., Stacja Paliw PERFECT Gnojewo, Stacja Paliw SHELL w Malborku, Stacja Paliw EWA w Malborku, AT INWEST Sp. z o.o. Magazyn Olejów Roślinnych w Starym Polu). W celu rozpoznania możliwości i warunków prowadzenia działań ratowniczych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej organizowane są praktyczne

ćwiczenia na obiektach. W 2015 roku przeprowadzono ćwiczenia na terenie zakładu ADM Malbork (zakład produkcji biopaliw) w Malborku przy ul. Dalekiej 110;

- Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Pomorskiego w Gdańsku O/T Nowy Dwór Gdański - utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych podstawowych. Prowadzenie prac związanych z bieżącą konserwacją na rzekach, kanałach, wałach przeciwpowodziowych i stacjach pomp - poniesione koszty: 7 872 755,76 zł (2015 r.) i 1 794 160,00 zł (2016 r.);
- Rejonowy Związek Spółek Wodnych w Malborku z/s Waplewo Wielkie - działania opisane w zagadnieniu gospodarowanie wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju (dział 4.3);
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku (WIOŚ) - prowadzenie kontroli zakładów produkcyjnych, przemysłowych i podmiotów gospodarczych, które mogą być potencjalnymi sprawcami poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymagań w aspekcie bezpieczeństwa i prewencji. W latach 2015 i 2016 WIOŚ przeprowadził dwukrotnie kontrolę w zakładzie Malborskie Zakłady Chemiczne „Organika” S.A.

4.8. EDUKACJA EKOLOGICZNA

Cel ekologiczny

- długookresowy:

kształtowanie postaw ekologicznych celem upowszechnienia idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia

- krótkookresowy:

kontynuacja dotychczasowych przedsięwzięć oraz wprowadzanie nowych z zakresu edukacji ekologicznej

2015 rok:

- Miasto Malbork - Urząd Miasta Malborka i Trójmiejska Grupa Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków z Oddziałem Przewodnickim Polskiego Towarzystwa Turystyczno - Krajoznawczego im. Stefana Dubyny w Malborku - happening ekologiczny pn. Malborski Rajd Rowerowy "Spójrz sobie w oczy". W ramach akcji zorganizowany został rajd rowerowy połączony z pogadankami o biologii, występowaniu i znaczeniu w przyrodzie ptaków, zwłaszcza ptaków szponiastych i sów. Każdy punkt postojowy był żywą lekcją z zakresu ochrony środowiska. Dodatkowo przewidziano ekspozycję używanych w Polsce typów budek lęgowych - koszt realizacji zadania: 4 000,00 zł;

- Miasto Malbork - akcja edukacyjna w ramach konkursu „Czyste Powietrze Pomorza - miasto Malbork”. Rozpowszechnienie konkursu na stronie internetowej <http://www.urzad.malbork.pl/> oraz rozpropagowanie ulotki informacyjnej pod hasłem.: „Czyste powietrze - niska emisja - poprawa jakości życia”. Corocznie informacje nt. ogłaszanych konkursów (kolejnych edycji), rozliczeń osiągniętego efektu ekologicznego zamieszczane są na ww. stronie internetowej;

- Miasto Malbork - rozpropagowanie i udostępnianie informacji w postaci ulotek/plakatów promujących realizację odnawialnych źródeł energii, czy szkodliwości produktów spalania śmieci - plakaty i ulotki pod hasłami: „Nie spalaj śmieci”, „Kochasz dzieci, nie pal śmieci”;

- Gimnazjum nr 1 im. Jana III Sobieskiego w Malborku:

Edukacja ekologiczna prowadzona na zajęciach koła biologicznego, realizacja projektu edukacyjnego „Porosty jako biowskaźniki zanieczyszczenia powietrza...”, lekcje biologii w temacie „Zanieczyszczenia i ochrona atmosfery”, zajęcia związane z niską emisją zanieczyszczeń powietrza;

- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Malborku - Warsztaty Ekologiczne młodzieży licelanej w Stacji Limnologicznej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Łławie - poniesione koszty: 1 331,74 zł (dotacja Starostwa Powiatowego: 600,00 zł);

- Gmina Stare Pole - organizacja zbiórki zużytych baterii oraz sprzętów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego, prowadzone są akcje odzyskiwania surowców wtórnych (zbiórka plastikowych nakrętek);

- Zespół Szkół w Starym Polu - coroczne przez placówkę podejmowana jest akcja „Sprzątania Ziemi”;

- Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Starym Polu - coroczna akcja dla mieszkańców gminy Stare Pole pn. „Wiosenny Rajd Rowerowy” - celem rajdów jest m. in. zachęcenie mieszkańców

oraz turystów do uprawiania sportów rowerowych, popularyzacja ścieżek rowerowych istniejących na terenie Gminy Stare Pole oraz zaproponowanie mieszkańcom alternatywnej formy transportu niż samochód;

- Gmina Stare Pole - akcja pn. „Nie wyrzucaj skoszonej trawy do śmietnika, tylko do kompostownika” - zakup 21 kompostowników dla mieszkańców Gminy Stare Pole, współfinansowany z dotacji na realizację zadania publicznego z Powiatu Malborskiego - poniesione koszty: 3 942,29 zł (dofinansowanie Starostwa Powiatowego: 2 000,00 zł);

- Gmina Nowy Staw - udział w projekcie „Dobry klimat dla Powiatów”. Przystąpienie do Sieci Powiatów na rzecz Klimatu - realizacja wspólnych celów oraz wymiana doświadczeń w zakresie ochrony klimatu - konferencje regionalne;

- Gmina Nowy Staw - realizacja projektu „Koszyk w mieście czyli żuławskie miejsce spotkań” polegający na posadzeniu i upleceniu z wierzby energetycznej trzech „żywych altan” w przestrzeni miasta i gminy Nowy Staw. Altany powstały w trakcie zorganizowanych dla mieszkańców Miasta i Gminy Nowy Staw warsztatów. Podczas warsztatów można było nauczyć się ekologicznych sposobów wyposażenia ogrodów;

- Gmina Nowy Staw - coroczna akcja zwiększenia zadrzewień na terenie gminy - zakup materiału do nasadzeń w celu zwiększenia zadrzewień Miasta i Gminy Nowy Staw, zminimalizowanie niekorzystnego wpływu usuwania drzew lub krzewów na środowisko i zrekompensowanie powstającego w ten sposób ubytku zieleni, która spełnia funkcje biologiczne, estetyczne, społeczno-wychowawcze, gospodarcze oraz naukowe - poniesione koszty: 6 076,08 zł (2015 r.), 6 013,98 (2016 r.);

- Gmina Nowy Staw - wykonanie zabiegów pielęgnacyjno-konserwacyjnych będących pracami na potrzeby ochrony przyrody na pomnikach przyrody na terenie Miasta i Gminy Nowy Staw - poniesione koszty: 3 000,00 zł;

- Gmina Nowy Staw - działania edukacyjne mające na celu uświadamianie społeczeństwa w zakresie szkodliwości spalania odpadów w paleniskach domowych, promocja nowoczesnych niskoemisyjnych źródeł ciepła, np. poprzez umieszczanie informacji na stronie internetowej, tablicach ogłoszeń - poniesione koszty: 9 076,08 zł;

- Gmina Lichnowy - organizowanie akcji „Drzewko za makulaturę”, całkowity koszt przedsięwzięcia 930,10 zł (dotacja Starostwa Powiatowego: 465,05 zł);

Gmina Miłoradz - organizowanie akcji „Drzewko za makulaturę”, całkowity koszt przedsięwzięcia 3 000,00 zł (dotacja Starostwa Powiatowego: 500,00 zł);

- Gmina Lichnowy i Gmina Nowy Staw we współpracy z pałoczkami oświatowymi - coroczna organizacja akcji "Sprzątanie Świata", której celem jest podnoszenie ogólnej wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie ochrony środowiska, inspirowaniu do działań proekologicznych i czynnego przyczyniania się do ograniczenia jego zanieczyszczenia, włączenie najmłodszych do działań na rzecz najbliższego środowiska, zachęcenie do dbałości o ład i porządek w najbliższym otoczeniu - koszt przedsięwzięcia: Gmina Lichnowy - 949,52 zł (dotacja Starostwa Powiatowego: 474,76 zł) i Gmina Nowy Staw - 1 600,77 zł (dotacja Starostwa Powiatowego: 500 zł);

- Gmina Nowy Staw, Gmina Stare Pole, Gmina Miłoradz, Gmina Malbork - udział w konkursie „Piękna Wieś Pomorska 2015”, którego ideaą jest ochrona i poprawa wartości krajobrazu przyrodniczego oraz kulturowego pomorskich wsi (zakup nagród przez Starostwo Powiatowe dla laureatów konkursu na łączną kwotę 631,00 zł);

- Stowarzyszenie „Latorośl” - Pogodny Malbork II - czyli edukacja ekologiczna młodzieży gimnazjalnej wybranej szkoły w mieście Malbork służącej poprawie klimatu w powiecie - koszt zadania 2 554,33 zł (dotacja Starostwa Powiatowego: 2 500,00 zł);

- Zakup materiałów szkoleniowych dot. zwalczania rozlewów olejowych na rowach melioracyjnych i rzekach, zapór sorpcyjnych i elastycznych - koszty poniesione przez Starostwo: 984,00 zł;

- Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości w Malborku - realizacja projektu pn.: „Akademia zarządzania Energią”. Projekt miał na celu przybliżenie uczniom zasad racjonalnego zużycia energii poprzez propozycję utworzenia mini - ekofirmy, która będzie odpowiedzialna za monitoring zużycia energii i wdrażanie działań zmniejszających zużycie energii w budynkach szkół - dotacja Starostwa Powiatowego: 2 000,00 zł;

- Fundacja Dzieciom „Wyrównajmy ich szanse” - działania edukacyjne dla dzieci z Ośrodka Wsparcia Dziecka i Rodziny „Na skarpie” - dotacja Starostwa Powiatowego: 350,00 zł;
- Fundacja Młody Malbork - realizacja projektu „Akademia Zarządzania Energią - Energia pod ręką” - przeprowadzenie szkoleń w szkołach ponadgimnazjalnych Powiatu Malborskiego - poniesione koszty: 1 000,00 zł (dotacja Starostwa Powiatowego);

2016 rok

- Urząd Miasta Malborka i Trójmiejska Grupa Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków z Oddziałem Przewodnickim Polskiego Towarzystwa Turystyczno – Krajoznawczego im. Stefana Dubyny w Malborku - happening dla mieszkańców Malborka „Spójrz sobie w oczy”
- wykłady, prelekcje i filmy o sowach, konkursy przyrodnicze, zajęcia i warsztaty rękodzielnicze, szacunkowy koszt akcji: 5 500,00 zł;
- Miasto Malbork - kampania, pn. „Każdy WAT na wagę złota - czyli pomorskie dzieci i młodzież uczą się jak efektywnie oszczędzać energię w szkole”. Udział SP Nr 9 w kampanii, której celem jest podniesienie świadomości dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatu oraz promocja racjonalnego wykorzystania energii;
- Miasto Malbork - w urzędzie rozpropagowane są i udostępniane informacje w postaci ulotek/plakatów promujących realizację odnawialnych źródeł energii, czy szkodliwości produktów spalania śmieci - plakaty i ulotki pod hasłami: „Nie spalaj śmieci”, „Kochasz dzieci, nie pal śmieci”;
- Szkoła Podstawowa Nr 2 w Malborku:
zajęcia edukacyjne w formie quizu i mini debat nt. szkodliwych i przyjaznych zachowań człowieka wobec środowiska naturalnego, roli zieleni w mieście, działań przyjaznych środowisku w aspekcie ochrony powietrza;
- Szkoła Podstawowa Nr 9 w Malborku:
akcje informacyjne, w tym prelekcje nt. emisji zanieczyszczeń do powietrza i ochrony środowiska naturalnego, organizacja konkursów plastycznych, przyrodniczych, zbiórka zużytych baterii i surowców wtórnych, obchody Dnia Ziemi, przygotowywanie gazetek klasowych i szkolnych o tematyce przyrodniczej;
- Szkoła Podstawowa Nr 8 im. Mikołaja Kopernika w Malborku:
udział w spektaklu edukacyjnym, pt.: „Gajowy Badura”, którego celem było pokazanie poprzez zabawę, w jaki sposób można efektywnie korzystać z energii i jak każdy powinien dbać o środowisko naturalne;
- Szkoła Podstawowa Nr 3 w Malborku:
udział uczniów klas 0-I w przedstawieniu profilaktycznym: „Piotruś i smog” przygotowanym przez ECO Malbork Spółka z o.o. W klasach IV-VI na lekcjach przyrody i godzinach do dyspozycji wychowawcy prezentowano filmy dokumentalne przedstawiające problem zanieczyszczenia powietrza i jego skutki;
- Szkoła Podstawowa Nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi w Malborku:
apele, pogadanki, dyskusje, prezentacje multimedialne, filmy i spoty o charakterze informacyjnym i promującym chęć podejmowania pozytywnych działań związanych ze środowiskiem, quizy, przedstawienia teatralne, konkurs plastyczny: „Niska emisja - wysokie ryzyko”;
- Gimnazjum Nr 3 im. Stefana Batorego w Malborku:
w ramach zajęć koła biologicznego dokonywano oceny jakości powietrza w Malborku na podstawie występujących rodzajów porostów;
- Gimnazjum Nr 1 w Malborku:
edukacja ekologiczna związana z niską emisją prowadzona na zajęciach koła biologicznego, zajęcia terenowe pod hasłem: „Malborskie porosty”, przeprowadzanie doświadczeń z wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii, wycieczka do elektrowni wodnej Rakowiec w celu zapoznania się z procesem produkcji energii elektrycznej;
- Zespół Szkół Nr 1 w Malborku:
edukacja ekologiczna związana z tematyką emisji zanieczyszczeń do powietrza prowadzone w ramach godzin pozostających do dyspozycji wychowawcy oraz na lekcjach przyrody, zajęciach koła przyrodniczego, koła biologicznego oraz koła ekologicznego. Organizacja spotkania z pracownikiem Straży Miejskiej pod hasłem zajęć: „Ekologia w moim domu”. Podczas zajęć ekologicznych uczniowie poznali skutki zanieczyszczenia powietrza, w tym związanego z tzw. niską

emisją - procesu spalania niskiej jakości węgla, śmieci w piecach domowych, paleniskach i ogniskach oraz zanieczyszczeń pochodzących ze środków transportu.

- Zespół Szkół Nr 2 i Gimnazjum Nr 2 w Malborku:

- organizacja Rajdu Ekologicznego z okazji Dnia Ziemi. Podczas rajdu młodzież analizowała stan najbliższego środowiska, posługując się skalą porostową;
- obchody „Dnia bez samochodu”. W tym czasie w klasach na godzinach wychowawczych odbywały się pogadanki na temat szkodliwości emisji spalin oraz alternatywnych środków lokomocji;
- debata połączona z prezentacją multimedialną, pt.: „Wpływ zanieczyszczeń powietrza na zdrowie”, organizowana przez koło ekologiczne. Podczas debaty omawiane były rodzaje zanieczyszczeń i ich wpływ na zdrowie, analizowane było zjawisko smogu.
- przeprowadzenie konkursu plastycznego, pt.: „Powietrze = życie”;
- przeprowadzenie konkursu fotograficznego, pt.: „Uroki czystego środowiska”. Konkurs połączony był z debatą pod hasłem: „Dlaczego przysłowie: „Nie było nas - był las, nie będzie nas - będzie las” staje się nieaktualne?”;

- Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Starym Polu we współpracy z Zespołem Szkół w Starym Polu - I Staropolski Bieg i Marsz Nordic Walking pn. "Żyj Zdrowo";

- Gmina Stare Pole - akcje informacyjne udostępniane na stronach internetowych, tablicach ogłoszeń na temat możliwości skorzystania z funduszy zewnętrznych na finansowanie OZE;

- Gmina Nowy Staw - w związku z prowadzeniem akcji „Czystsze Powietrze” udostępnienie na stronie internetowej informacji na temat szkodliwości spalania odpadów w piecach domowych;

- Gmina Lichnowy - akcja „Sprzątanie świata” - koszt przedsięwzięcia 1 110,30 zł (dotacja Starostwa Powiatowego: 452,95 zł);

- Gmina Nowy Staw - akcja „Sprzątanie świata” - koszt przedsięwzięcia 1 208,40 zł (dotacja Starostwa Powiatowego: 500,00 zł);

- Gmina Malbork - organizacja corocznej akcji „Sprzątanie świata” - brak informacji o poniesionych kosztach;

- Gmina Miłoradz oraz Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Miłoradzu - organizacja pikniku ekologicznego pn. „Eko Day” - kampania edukacyjna zachęcająca mieszkańców do segregowania odpadów, a także dbania o otaczające nas środowisko;

- Gmina Lichnowy - akcja „Drzewko za makulaturę”, całkowity koszt przedsięwzięcia 842,40 zł (dotacja Starostwa Powiatowego 250,00 zł);

- Gmina Miłoradz - akcja „Drzewko za makulaturę”, całkowity koszt przedsięwzięcia 2 998,52 zł (dotacja Starostwa Powiatowego 2 000,00 zł);

- Dom Pomocy Społecznej - „Dobry Klimat dla Powiatów” - działania wspierające Powiatu Malborskiego, eko piknik pt. „Drugie życie gazety”, konkurs wiedzy ekologicznej, zajęcia plastyczne - poniesione koszty: 2 000,00 zł (działanie w całości sfinansowane przez Starostwo Powiatowe);

- Gmina Nowy Staw - edukacja ekologiczna oraz propagowanie zachowań proekologicznych i zasad zrównoważonego rozwoju - Wojewódzki Konkurs Plastyczny pt. „Las w czterech porach roku” - koszt zadania: 3 002,23 (dotacja Starostwa Powiatowego: 2 000,00 zł);

- Gmina Nowy Staw, Gmina Stare Pole, Gmina Miłoradz, Gmina Malbork - udział w konkursie „Piękna Wieś Pomorska 2016”, którego ideaą jest ochrona i poprawa wartości krajobrazu przyrodniczego oraz kulturowego pomorskich wsi - etap gminny oraz etap powiatowy (zakup nagród przez Starostwo Powiatowe dla uczestników konkursu na etapie powiatowym kwota 3 000,00 zł);

- Stowarzyszenie Latorośl - Z lotu ptaka II - edukacja ekologiczna oraz propagowanie zachowań proekologicznych młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym - poniesione koszty: 6 045,23 zł (dotacja Starostwa Powiatowego: 6 000,00 zł).

4.9. DZIAŁANIA SYSTEMOWE

Rolnictwo

Cel ekologiczny

- długookresowy:

rozwój rolnictwa zgodnie z zasadami ochrony środowiska

- krótkookresowy:

budowa w gospodarstwach rolnych instalacji do bezpiecznego przechowywania nawozów naturalnych tj. zbiorników na gnojowicę i gnojówkę oraz płyt obornikowych z odbiorem odcieków

Kierunki działań są tożsame z działaniami w zagadnieniu ochrona wód powierzchniowych i podziemnych (dział 4.1).

Przemysł

Cel ekologiczny długo i krótkookresowy:

produkcja przemysłowa zgodna z zasadą zrównoważonego rozwoju

Kierunki działań są tożsame z kierunkami wskazanymi w zagadnieniach: gospodarowanie wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju (dział 4.2), ochrona zasobów naturalnych (dział 4.3), ochrona powietrza atmosferycznego i rozwój energetyki odnawialnej (dział 4.4), ochrona przed hałasem (dział 4.5), ochrona przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych (dział 4.6), przeciwdziałanie poważnym awariom (dział 4.7).

Turystyka i rekreacja

Cel ekologiczny długo i krótkookresowy:

rozwój turystyki i rekreacji zgodnie z zasadami ochrony środowiska

2015 rok:

- Gmina Stare Pole - promocja turystyki poprzez publikację "Przewodnik turystyczno-krajoznawczy po powiecie malborskim" wydaną przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatu Malborskiego w ramach realizacji projektu pn. "Niech poznają nas inni - promocja oferty turystycznej obszaru LSR Spichlerz Żuławski poprzez wydanie i udostępnienie on-line przewodnika krajoznawczo-turystycznego powiatu malborskiego", publikacja współfinansowana ze środków UE, brak informacji o poniesionych kosztach;
- Gmina Biblioteka Publiczna w Starym Polu - zorganizowanie spotkania promocyjnego Gminy Stare Pole pn. „Tropem zabytków Gminy Stare Pole”;
- Miasto i Gmina Nowy Staw - modernizacja boiska piłkarskiego i kompleksu lekkoatletycznego z bieżnią okrężną 400 m na stadionie miejskim przy ul. Sportowej 5 w Nowym Stawie - poniesione koszty: 1 518 814,55 zł;
- Miasto i Gmina Nowy Staw - realizacja partnerskiego projektu polegającego na wykonaniu robót budowlanych, remontowych i konserwatorskich w obiektach zabytkowych i obiektach położonych na terenach objętych ochroną konserwatorską w gminach żuławskich w celu stworzenia spójnej oferty turystycznej promującej tożsamość Żuław. W Nowym Stawie projekt przewiduje przebudowę zabytkowych rynków w centrum miasta - projekt w trakcie realizacji, (brak informacji o nakładach finansowych);
- Miasto Malbork - wykonanie koncepcji wraz z wykonaniem dokumentacji technicznej oraz dokumentów niezbędnych do uzyskania wymaganych zaświadczeń i uzgodnień w celu realizacji projektu: Prace restauratorskie i konserwatorskie w obrębie Miejskich Murów Obronnych w Malborku i nadanie im nowych funkcji „Zewnętrznego Muzeum Fortyfikacji”. Przedsięwzięcie obejmuje szeroki zakres konserwacji i restauracji Wschodnich Murów Miejskich, oświetlenie i monitoring całości fortyfikacji obronnych oraz aranżację przystanków ścieżki muzeum po digitalizację zasobów materialnych i niematerialnych związanych z dziedzictwem kulturowym Malborka - wartość projektu: 2 653 982,75 zł, wkład własny: 1 047 918,55 zł, dotychczas poniesione koszty: 38 600,00 zł;
- Miasto Malbork - uruchomienie mobilnej aplikacji turystycznej Malborka, w której zawarte są

najważniejsze informacje na temat miasta i jego atrakcji, opisy zabytków, spis wydarzeń kulturalnych, itp.;

- Budowa, rozbudowa, modernizacja ścieżek rowerowych oraz remonty, modernizacje i przebudowy dróg wszystkich kategorii - informacje zawarte w dziale 4.4;

2016 rok

- Gmina Stare Pole - przygotowania do realizacji inwestycji polegającej na budowie przystani kajakowej w Janówce i Ząbrowie - opracowanie dokumentacji technicznej dla budowy przystani kajakowej w Janówce i Ząbrowie - poniesione koszty: 34 410,00 zł;
- Miasto Malbork - przystąpienie do opracowania Programu Rewitalizacji Miasta Malborka na lata 2017-2023 MALBORK na +. Zrealizowano I etap prac polegający na delimitacji obszarów zdegradowanych w przestrzeni miasta, przeprowadzono konsultacje społeczne, opracowano dokumenty diagnostyczne w obszarach: społecznym, gospodarczo - przestrzennym oraz dotyczące stanu zasobów komunalnych. Program uwzględnia zadania, z którymi wiąże się poprawa stanu technicznego zabytkowych budynków, adaptacji i rewitalizacji przestrzeni przy tych obiektach, wprowadzenie ciągów pieszo - rowerowych, stworzenie ścieżki historycznej, rozbudowa i poprawa infrastruktury komunikacyjnej, włączenie projektu, pn.: „Zagospodarowanie bulwarów miejskich nad rzeką Nogat”, modernizacja kąpieliska miejskiego. Zachowanie, ochrona i rewitalizacja zabytkowych terenów miasta ma się przyczynić przede wszystkim do aktywizacji różnych form turystyki.

Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym

Cel ekologiczny

- długookresowy:

zachowanie ładu przestrzennego na terenie powiatu

- krótkookresowy:

dążenie do właściwego zainwestowania terenów powiatu

Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniane są rozwiązania zapewniające ochronę oraz przywracanie środowiska do właściwego stanu. Planowanie przestrzenne jest tak organizowane, aby eliminowało konflikty między ochroną środowiska, a rozwojem gospodarczym i działaniami na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców.

Podczas planowania uwzględniane są zapisy dotyczące m.in.:

- standardów emisyjnych dla poszczególnych terenów wraz z rozdziałem funkcji pełnionych przez te tereny,
- aspektów związanych z zagrożeniem pochodzącym od pól elektromagnetycznych,
- wymogów ochrony środowiska,
- prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożeń przy ustalaniu lokalizacji obiektów przemysłowych i magazynowych.

Określone są tereny poddane ochronie akustycznej z odesłaniem do przepisów bądź wprost określone są normy hałasu, a także obowiązuje zasada, że uciążliwość wynikająca z prowadzenia działalności poza granicami działki nie może przekraczać norm przyjętych dla chronionej zabudowy, określonych w przepisach odrębnych.

W planowaniu przestrzennym uwzględniane są także aspekty związane z zagrożeniem powodowanym promieniowaniem elektromagnetycznym. Plany określają tereny, na których istnieje możliwość realizacji stacji bazowych telefonii komórkowej, linii elektroenergetycznych oraz wprowadzają wprost zakazy co do lokowania takich urządzeń na ściśle określonych terenach. Dla ustalonych możliwych lokalizacji obowiązują konkretne ograniczenia i zakazy, a także wskazania dot. bezpieczeństwa.

Aktywizacja rynku do działań na rzecz ochrony środowiska

Cel długookresowy i krótkookresowy:

kształtowanie świadomych postaw konsumenckich

Kierunki działań są tożsame z kierunkami wskazanymi w zagadnieniu edukacja ekologiczna (dział 4.8).

Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska

Cel ekologiczny długookresowy i krótkookresowy:

upowszechnianie udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska

Przed realizacją inwestycji, w celu eliminacji konfliktów społecznych gminy prowadzą w razie potrzeby dialogi i edukację społeczną. Organizują otwarte spotkania z mieszkańcami, podczas których prezentowane są założenia projektów oraz udzielane są informacje i wyjaśnienia.

Informacje o środowisku i jego ochronie udostępniane są społeczeństwu w ramach wykazów prowadzonych na stronach internetowych BIP, stronach urzędów, ponadto upubliczniane są poprzez obwieszczenia i komunikaty wywieszane na tablicach ogłoszeń urzędów. W zależności od rodzaju informacji, są one również publikowane w lokalnej prasie oraz na stronach internetowych i portalach społecznościowych.

5. Wskaźniki presji, stanu środowiska i działań prewencyjnych

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2015	2016
Wskaźnik presji				
1.	Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych z zakładów	Mg/rok	100 ¹	100 ¹
2.	Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza (w tym CO ₂)	Mg/rok	92 100 ¹ (w tym 91600 CO ₂)	116 300 ¹ (w tym 115 700 CO ₂)
3.	Pobór wód ogółem, w tym na potrzeby przemysłu	dam ³	6 500 ¹ (w tym 0,5 % na potrzeby przemysłu = 32,5 dam ³)	6 200 ¹ (w tym 0,5 % na potrzeby przemysłu = 31,0 dam ³)
4.	Średnie zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	dam ³	1 991,5 ²	2 219,3 ²
5.	Zużycie wody w przemyśle	dam ³	310 ²	331,5 ²
6.	Ścieki komunalne odprowadzane ogółem	dam ³	1 623,5 ²	1 639,2 ²
7.	Ścieki przemysłowe odprowadzane ogółem	dam ³	107,9 ²	168,2 ²
8.	Powierzchnia terenów składowania odpadów nie zrekultywowana	ha	0	0
9.	Odpady przemysłowe wytworzone ogółem, w tym składowane	Mg	22 200 ¹ (składowane b.d.)	45 600 ¹ (składowane b.d.)
10.	Odpady niesegregowane zebrane ogółem	Mg	16 893,88 ³	16 340,712 ³
Wskaźniki stanu środowiska				
1.	Jakość wód płynących	Punkty pomiarowe / stan JCW	1/zły ⁴ 1/zły ⁴ 2/zły ⁴	b.d
2.	Jakość wód podziemnych Klasa II Klasa IV	Punkty pomiarowe w określonej klasie / ogólna liczba punktów pomiarowych	1/3 ⁴ 2/3 ⁴	b.d.
3.	Lesistość	%	2,38 ⁵	2,37 ⁵
Wskaźnik działań prewencyjnych				
1.	Powierzchnia powiatu objęta prawną ochroną przyrody	% / ha	8,3 % / 4 100 ha ¹	8,3 % / 4 100 ha ¹
2.	Odsetek ludności obsługiwany przez oczyszczalnie ścieków	%	82,6 ¹	84,5 ¹
3.	Odsetek ludności korzystający z sieci kanalizacyjnej	%	85,66 ^{1,3}	85,69 ^{1,3}
4.	Ścieki komunalne oczyszczane na 100 km ²	dam ³	328,64 ^{1,2}	331,82 ^{1,2}
5.	Ścieki przemysłowe oczyszczane na 100 km ²	dam ³	21,84 ^{1,2}	34,04 ^{1,2}
6.	Wydatki z budżetu powiatu na ochronę środowiska	zł	108 296,96 ⁶	150 685,51 ⁶

Źródła:

1. GUS
2. dane PWiK w Malborku Sp. z o.o., CWŻ Spółka z o.o. w Nowym Dworze Gdańskim, GZGK w Miłoradzu
3. dane gmin powiatu malborskiego
4. WIOŚ
5. Internetowy System Informacji Przestrzennej oparty na danych z Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego
6. dane własne

6. Podsumowanie

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Malborskiego stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w powiecie. Głównym założeniem w tworzeniu Programu Ochrony Środowiska jest to, aby jego realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego oraz zapewniła skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją.

Niniejszy raport weryfikuje postępy z realizacji działań wytyczonych w Programie. Zawiera informacje o wykonaniu jakościowym i ilościowym postawionych celów oraz zadań.

Biorąc pod uwagę zaangażowanie podmiotów odpowiedzialnych za wykonywanie poszczególnych przedsięwzięć, wydatkowanie środków, efekty realizacji zadań, stopień wykonania zadań przewidzianych w Programie ochrony środowiska można stwierdzić, że realizacja celów założonych w dokumencie POŚ wpływa pozytywnie na rozwój powiatu malborskiego.

Realizowane w latach 2015-2016 zadania wpisują się w założenia i cele wyznaczone w Programie ochrony środowiska jednak pełna ocena co do stopnia poprawy stanu środowiska w powiecie malborskim wymaga dłuższego przedziału czasowego oraz dalszych działań inwestycyjnych.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 519 z późn. zm.) organ wykonawczy powiatu co 2 lata winien sporządzać raport z wykonania powiatowego programu ochrony środowiska.

Przedstawiony raport dotyczy weryfikacji postępów z realizacji zadań wskazanych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Malborskiego na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2020, przyjętym Uchwałą nr IV/32/2015 Rady Powiatu Malborskiego z dnia 25 lutego 2015 r.